

5. Rezumatul proiectului ”Istoria Moldovei în documente de arhivă (aspecte politice, sociale, culturale și economice, sec. XIX-XX)”

Proiectul *Istoria Moldovei în documente de arhivă (aspecte politice, sociale, culturale și economice, sec. XIX-XX)* a fost implementat de Institutul de Istorie cu suport financiar din bugetul de stat, în cadrul ediției 2019 a Programului “Tineri cercetători” al Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare.

Activitatea desfășurată în cadrul proiectului s-a axat pe cinci direcții principale de cercetare:

1) *Basarabia în documente diplomatice austriece (1856-1857)*, în cadrul căreia a fost cercetată la Arhivele Naționale Române poziția Austriei în contextul Războiului din Crimeea și a impactului său asupra Basarabiei. Importanța subiectului ține de faptul că anume cabinetul de la Viena este cel care a venit cu inițiativa cedării sudului Basarabiei către Principatul Moldovei.

2) *Problema teritorială a Moldovei de est reflectată în documentele diplomatice americane (1920-1930)*, în cadrul căreia care a fost studiată și documentată în Arhivele Naționale Române și la Arhiva Diplomatică a MAE al României atitudinea S.U.A. față de implicațiile internaționale ale diferendului Basarabean dar și asupra relațiilor româno-americane

3) *Chestiunea clasicilor literaturii române în procesul didactic și literar din RSSM (1940-1960)*, în cadrul căreia a fost cercetată în AOSPRM problema realităților culturale postbelice, în special cea a învățământului din RSS Moldovenească care a fost supus unui proces de „creare/recreare” imediat după instaurarea puterii sovietice care a instituit o serie de bariere în fața promovării culturii autohtone și a clasicilor literaturii române.

4) *Dinamica și structura etnică a nobilimii din Basarabia în surse documentare (1812-1873)*, în cadrul căreia au fost cercetate în documentele arhivelor din Odesa și Chișinău schimbările care au intervenit în viața politică, economică și culturală a Basarabiei, după anexarea ei la Imperiul Ru și care, prezintă un interes deosebit deoarece cunoașterea lor permite elucidarea diverselor probleme care au determinat particularitățile evoluției regiunii sub regim țarist, consecințele cărora sunt simțite și de societatea contemporană.

5) *Influența regimului țarist de ocupație asupra mentalității țăranului basarabean (1812-1917)*, problemă documentată la Arhiva Națională a Moldovei procesul de rusificare forțată impus prin intermediul bisericii, a administrației locale și a instituțiilor de învățământ, a afectat în primul rând țăranii basarabeni, care constituiau majoritatea populației autohtone a Basarabiei și care după anul 1812 s-au regăsit într-o nouă formațiune statală dominată de elemente etnice străine.

Pe parcursul anului, tinerii cercetători angajați în cadrul acestui proiect au lucrat în vederea cercetării și colectării izvoarelor istorice la cinci arhive din trei țări: Arhiva Națională a Republicii Moldova, Arhiva Organizațiilor Social-Politice din Republica Moldova, Arhivele Naționale ale României, Arhiva Diplomatică a Ministerului Afacerilor Externe a României și Arhiva de Stat a Ucrainei din Reîunea Odesa. Au fost studiate zeci de dosare și role cu documente microfilmate ce țin de diverse aspecte ale istoriei Basarabiei, fiind de asemenea publicate și mai multe studii și lucrări cu caracter științific de către cercetătorii angajați în proiect care participat și cu comunicări științifice la temele pe care și-au asumat să le cerceteze în cadrul proiectului.

Multitudinea de izvoare pe care cercetătorii le-au adunat prin intermediul proiectului *Istoria Moldovei în documente de arhivă (aspecte politice, sociale, culturale și economice, sec. XIX-XX)* le va putea servi drept bază documentară de lucru pe termen mediu, urmînd ca valorificarea lor să se desfoare în continuare în perioada de după încheierea acestui proiect. În acest fel, prezentul proiect finanțat de ANCD nu numai că a sprijinit o echipă de tineri cercetători în activitatea lor profesională pe parcursul anului 2019, dar sustenabilitatea sa se va manifesta și în viitor.